

SVETENSKI PRIMOREC

UREDNIŠTVO in UPRAVA v Gorici v ulici Riva Piazzutta 18 - Cena oglasom po dogovoru. Odprto vsak delavnik od 10. - 12. ure

KATOLIŠKI TEDNIK

IZIDE VSAKO SREDO
Poštni ček. račun št. 9-17768 - Poština plačana v gotovini - Spediz in abbonamento postale II Gruppo

Leto IV. Štev. 24.

GORICA DNE 16. JUNIJA 1948.

Cena L. 15

„Učite se od mene... in našli boste mir svojim dušam“

Hudo je, če je ves svet vznemirjen in ako na vseh koncih in krajih groze nevihte novih vojn. Ljudje tožijo drug drugemu: »Slabi časi! Kaj bo iz tega?« To da če so zdravi in dovolj založeni s časnimi dobrinami, kaj lahko pozabijo na splošne nevarnosti in tudi bližajoče se nesreče. V takih splošnih »hudih časih« se marsikdo še lepo smeje in zabava, pleše in noče kot ljudje pred vesoljnim potopom, dokler jih splošni val ne odnese v svoje vrtince.

Bolj bridki so »hudi časi«, ako jih moramo osebno občutiti. In koliko jih je, ki danes občutijo vso tragiko vojnih posledic — in istočasno priprav na nove katastrofe, ki so neizbežne, ako Bog sam ne poseže v kolesje razvoja svetovnih dogodkov, — kakor se zdi, da že posega. Le mislimo na milijone jetnikov, beguncev, sirot, vdov, brezposelnih, strahovanih na sto načinov tostran in predvsem onstran zaves. Tem ljudem beseda »slabi časi« ni le fraza, ampak bridka resničnost. In taki ljudje ne tožijo: »Kaj bo? kaj bo?« samo zaradi lepšega, ker je tako v modi, ampak ker se resnično nahajajo v takih stiskah, da ne vidijo skorajšnjega izhoda iz njih.

Mnogih src se polašča pravi obup; tako hudo jim je, tako silno butajo viharji gorja ob nje. Kdo more v takih viharjih dneh povedati tolažilno besedo tem najbolj prizadetim, pa tudi tebi, ki se čutiš nesrečnega, čeprav ne spadaš med najbolj nesrečne, ampak morda celo med take, katerim Bog brez vsakega njihovega zasluženja najbolj prizanaša?

Samo Jezus. On govori vsem obteženim: »Vzemite moj jarem nase in učite se od mene, ker sem krotak in iz srca ponižen, in našli boste mir svojim dušam. Zakaj moj jarem je sladak in moje breme je lahko« (Mt 11, 29-30).

Bridkosti in preizkušnje postanejo neznosne, ako se ima človek za neko visoko bitje, ki mu mora vse, celo sam Bog služiti, pa se kar naenkrat znajde v jarmu nadlog in obtožen z nadlogami, katerih se s svojo močjo ne more rešiti. V srcu se zbuja di jeza in odpor — duša zgubi ves mir, in bolj ko se upira, bolj je nesrečna. Če pa tako mogočno bitje spozna, da je prav za prav le grešna stvar, ki je šestokrat Boga žalila in mora za svoje grehe zadostovati božji pravičnosti, — če nadalje premisli, da mnogo pravičnejših še bolj trpi kot ona, — če se še zatopi v jarem, ki ga je sam Sin božji iz ljubezni do nje nosil, — če se nazadnje poniža in postane zo vzgledu Kristusovem ponižna in krotka pod-mogočno roko božjo, zadobi mir. Trpljenje postane ponižnost in krotkemu človeku polagoma lahko in sladko, vir miru, obilnega zasluženja in veselja v Bogu.

Do miru v preizkušnjah nam bo pomagala tudi misel na mnogo hujše bridkosti, ki bi mogle še priti nad nas, kakor so že prišle na številne druge ljudi.

Prav to noč sem premišljeval dolgo o usodi naših beguncev in kako bi jim mogli svetovati in

pomagati. Bil sem vznemirjen radi ljudi, ki nimajo dovolj razumevanja in srca za te nesrečne žrtve sodobne brezbožnosti.

Pa sem zaspal. In zdaj vam povem kot kaka klepetava ženska svoje sanje. — Bil sem v visoki hiši. Naenkrat zaslišim s ceste velik hrup in obenem okrog oken priletavanje kamnov. — Skočim previdno k oknu in na cesti vidim veliko drhal, tako založeno s kamni, da sem kar obstal. Pred seboj je gnala skupino ljudi, v katerih sem spoznal begunce izza zaves; shujšane, slabobolečene, z malenkostno prtljago v rokah. — Kakor da niso

bili dovolj nesrečni, jih je kruta drhal sramotila, psovala, gnala pred seboj in obmetavala s kamni. — Ostrmel sem ob tej nerazumljivi trdosrčnosti in nečloveškemu sovraštvu do ljudi, ki nikomur nič hudega nočejo, ampak le za nekoliko dolžne ljubezni prosijo. — Zaželel sem, da bi našim beguncem bila usoda vsaj še tako dobra kot včeraj... Zbudil sem se z mislijo, da bi tudi našim beguncem moglo biti še hujše in da je prav, če tudi oni nosijo ponižno in krotko jarem Gospodov.

Nosimo vsak svoj jarem s Kristusom in našli bomo mir svojim dušam, ker Bog ve vse in ve tudi za odgovor na zakaj vseh križev in preizkušenj. — Menim, da posameznikom in narodom, katere Bog očisti z največjim trpljenjem, pripravlja tudi najlepše vstajenje.

SVETOGORSKA MILOSTNA PODOBA

V italijanskih časnikih smo brali, da je prevzvišeni nadškof gorški na obletnico prikazanja Matere božje povedal, da je sedaj z gotovostjo dognano, kje se nahaja ugrabljena podoba svetogorska. Hoteli smo se prepričati, koliko je na tem resnice, in smo vprašali na pristojnem mestu.

Dobili smo zagotovilo, da je ugrabitelj podobo končno le vrnil cerkveni oblasti, a namesto v Gorici raje v Rimu, da je ista sedaj dobro zavarovana in da bo tam čakala odločitve, kdaj se bo spet vrnila na Sv. goro, kamor pač spada.

To je vse. Ne vemo, zakaj se je začelo novo razburjenje v deželi in zakaj spet letijo očitki na Vatikan od strani ljudi, ki za Mater božjo sploh ne marajo in niti ne verujejo v njeno božje materinstvo.

Novo pri tej žalostni zadevi je le to, da zdaj vsaj vemo, da je milostna podoba najdena in da je v dobrem varstvu. Ugrabitelj pa nam je neznan, ker nihče

ni tako nespameten, da bi hotel svoje temno delo tudi objaviti. Vendar imamo vsaj to zadoščenje, da je mož podobo vrnil cerkveni oblasti. Bog daj, da bi kmalu dočakali zaželeni povratek vseh držav h Kristusu. Tedaj bomo tudi milostno podobo z vso slovesnostjo spet spremljali na nje dom na Sv. goro.

Neverniki pa, ki so o Mariji že vse grdobje pisali in govorili, in taki, ki so po vaseh organizirali odpor proti njenemu romanju, naj kar molčijo in naj jih bo sram svojega odpada od vere in katoliške Cerkve.

Če se podoba nahaja v Vatikanu, je treba pripomniti, da ima vatikanski kapitelj posebne pravice do vseh milostnih podob, ki so bile z njegovim dovoljenjem slovesno kronane, kakor je bila tudi svetogorska milostna podoba že l. 1717.

Izza ograje prihajajo zanesljivosti, da je Kranjem in sploh romarjem izza bivše jugoslov. meje prepovedano hoditi na Sv. goro.

Novo veliko prikazanje Matere božje?

Nov Lurd ali Fatima v Italiji?

Pred nami leži ilustrirana priloga lista »Voce Adriatica«, ki je izšla v Anconi 25. maja t. l. V njej so natančno opisana prikazovanja Matere božje, katerih je bila deležna trinajstletna učenka tretjega razreda ljudske šole iz frakcije Gimigliano občine Venarotta v provinci Ascoli — Piceno. Iz te priloge želimo podati našim bralcem nekaj podatkov, ne da bi hoteli o vsej zadevi izreči kakšno sodbo.

Deklica je srednje nadarjena, a zelo dobra. Radj očesne bolezni zgleđa, kakor da bi se jokala. Njeni starši so zelo ubožni in otrok skoro ne ve, kakšni so čevlji. — Ko ni v šoli, pomaga doma in hodi vsak dan nabirat drva v skalnato goro.

Prvič se ji je prikazala Marija v nedeljo 18. aprila (pač pomemben dan). Pred Marijo se ji je pa prikazal, prav ko si je hotela naložiti snop drv, ki jih je bila nabrala na skalovitem hribu, otrok v belem oblačilu, bosonog in s perutnicami, ki se je pozneje predstavil kot »angel Gospodov«. Ta angel je v prvem razgovoru z Anico Federico — tako se imenuje izvoljena deklica — dejal med drugim: »Vem, da želiš iti k p. Piju (to je znani redovnik iz južne Italije, ki nosi Kristusove rane), le kar pojdi...«

Marija se ji je prikazala v razpoki neke skale v spremstvu 4 angelov, ki so stali po dva na vsaki strani. Obklečena je bila prvič v belo, pozneje se je

prikazala v sinji obleki, pa tudi v temni, in se je predstavila kot »Užaloščeno Spočetje«, kar bi utegnili pomeniti Zalogostna Brezmadežna.

Prikazanj Marijinih je imela Anica in z njo vedno več ljudi celo vrsto. V nedeljo 23. maja so bila kar tri; ob 5.30, ob 13. in 24. uri. — Zdaj se ne prikazuje več, a je napovedala, da se bo prikazala zopet na tretjo nedeljo v septembru, t. j. na kvartnico. Vse Aničine napovedi so se doslej uresničile. Vsi so radovedni, ali se bo izpolnila tudi ta.

Marija je dala po svoji izvoljenki zagotoviti vsem tistim, ki so uverjeni, da so jo res videli, da se ne motijo in da je njihovo gledanje odgovarjalo resničnosti.

V dokaz, da se ona res prikazuje, je Marija napovedala velika znamenja na nebu. To pot je bilo napovedano znamenje za peto uro in pol dne 18. maja. V noči se je nabralo silno veliko ljudi na skalnatem hribu pred votlino prikazovanj. Ob 5.30 je vstalo sonce izza gore Ascensione (Vnebohod) in se začelo vrteti kot v Fatimi ter v tisoč barvah osvetljevati vso deželo. To znamenje se je še ponovilo in opazovali so ga tudi v Ascoli — Piceno, v Loreto, v Fermo itd. Nad soncem se je videl tudi poseben sij z Marijinim monogramom M, kakršnega so našli tudi v dveh žarnicah v Anconi ob priliki neke velike slovesnosti, ko je bil ves zvonik neke cerkve razsvetljen.

(Nadaljevanje sledi)

OKNO V SVET

Palestina

Po mnogem odlašanju sta vendarle obe vojskujoci se stranki ugodili uradnemu posredovalcu grofu Bernardottu in sta ustavili ogenj v petek zjutraj 11. junija ob osmih. Zmagal je torej nad razpaljenim sovraštvom moralni vpliv ZN, kar je vsaj ena svetla točka pri njih poslovanju.

Grof Bernardotte si je izbral otok Rod kot nevtrarno ozemlje za sedež svojega posredovalnega dela med Judi in Arabci. Premirje je sklenjeno za 4 tedne in medtem čaka grofa še najtežji posel — namreč končni sporazum med prebivalci Palestine.

Dogodki v Italiji

Politično življenje se je preneslo na zasedanje poslanske zbornice in senata. Sprva so bile seje zelo burne zaradi surovih napadov komunistov in levičarjev, katerim so hrupno odgovarjali poslanci vladnih strank. Pa niso ostali samo pri besedah; v Rimu je že vroče in italijanska kri je tudi vroča. Zato so se poslanci sem ter tja tudi dejanski spopadli, se nekoliko s pestmi pobožali in poskrbeli za potreben oddih med sejami in vmesno obvezovanje bunk v lekarni državne zbornice. Ker pa to škoduje ugledu zbornice in koristi edinole rdečkarjem, ki jim je za čim več zdražbe in motnje v zbornici in državi, so vladne stranke sklenile, naj njih poslance mirno poslušajo in naj nič ne reagirajo na nobene žalitve in surovosti levičarjev. Tako se je zgodilo, da je 10. junija Togliatti pol drugo uro metal blato na vse, kar ni komunistično, žalil in zbadal, podlo podtikal — a zbornica ga je ledeno mrzlo in brezbrizno poslušala; le njegov sektor se je oglašal z odobravanjem. Morda bo te ljudi vendar začelo bitti enkrat sram, če bodo drugi dostojni, oni sami pa peklenko surovi.

Iz Rima poročajo, da bo še tudi po 30. septembru ostala zapora stanovanjskih najemnin v veljavi; da bo uradna cena za kvintal pšenice zvišana v severni Italiji na 6250 lir; da se bo ministrska seja počela z vprašanjem najemninških pogodb za zemljišča, zlasti kolonskih poljičarjev.

Po deželi pa se vžigajo in zopet ugašajo stavkovna gibanja, ki so deloma upravičena iz gospodarskih razlogov, deloma pa tudi le politično zaukazana od levičarjev. Tu bo moralo prinesiti ozdravljenje delavstva samo, ko se bo naveličalo služiti komunistom kot stavkovni material.

Naše meje

O naših mejah bodo razpravljali poslanci Anglije, Rusije, ZDA in Francije v Rimu. Trije so že izrazili svojo pripravljenost, da pametno pregledajo in popravijo tretji paragraf petega člena mirovne pogodbe (ta ravno govori o naših mejah), — ako se jim pridruži tudi ruski poslanik, ki pa še ni odgovoril na tozadevni poziv ameriškega poslanika.

Češkoslovaška

Je prišla tja, kamor nujno pridejo vse države, ki ne verjamejo besedam pokapeža Pija XI. v okrožnici o brezbožnem komunizmu, da namreč ni mogoče in dopustno nobeno sodelovanje s komunisti niti na karitativnem polju, toliko manj na državnopolitičnem, ako nečejo društva ali države priti v popolno oblast komunizma. — V februarju t. l. je Gottwald kot orodje Kominforme napravil državni udar in s pomočjo komunističnega notranjega ministra izločil iz parlamenta vse nekomunistične stranke. Zunanji minister — demokrat Masaryk je tedaj žalostno končal s podtaknjenim samomorom. Državni pred-

sednik Edvard Beneš je želel rešiti vsaj še nekaj videz demokracije in se je do zadnjega upiral novi od komunistov skrpučani »ustavi«, ki je na las podobna ustavam vseh sovjetskih satelitov. Staremu demokratu tega podpisa vest ni dopuščala. Raje je zadnji dan pred potekom roka za podpis ustave 6. junija napisal Gottwaldu pismo, v katerem javlja svoj odstop z motivacijo, da je bolan. Pravi vzrok pa navaja njegovo pismo šele proti koncu, ko se poslavlja od češkoslovaškega ljudstva, želeč mu, da bi bilo obvarovano katastrof in da bi vsi mogli delati v duhu medsebojne strpnosti, ljubezni in odpuščanja. »Zelim vsem, da bi drug drugemu priznali in privoščili svobodo, ki naj bi je na ta način bili deležni vsi.« — Vseh teh lepih in človeških pravic v komunistični državi ni in tako je Beneš dovolj jasno povedal, zakaj odstopa.

Gottwald je s tihim zadovoljstvom prečital v ministrski seji Benešovo odpoled, predlagal, naj se mu pusti do smrti predsednikova plača in užitek gradu Lány, — ter se kot ministrski predsednik vsedel na stolček državnega predsednika do dne 10. junija, ko naj bi državna zbornica, sestoječa iz komunistov in kimavev — sopotnikov, izvolila Beneševga naslednika, ki bo ali je že Gottwald, S. Titom, Dimitrijem, Pavkerico in Grozom so si bili nekaj tovariši v Moskvi pri Kominterni, kot oni sedi sedaj na prvem sedežu novega sovjetskega satelita; Češkoslovaške ljudske republike. In železna zavesa je zastrela pred zapadno Evropo novo slovaško državo. Iz države so seveda že po februarjem državnem udaru zbežali vsi vidnejši voditelji opozicijskih strank, odpovedali so službo komunistom razni zunanji češkoslovaški poslalniki in konzuli in vsi ti bodo sedaj v inozemstvu zopet reševali svojo češkoslovaško domovino izpod komunistične sužnosti. Medtem bo pa ljudstvo v domovini od komunistične bolezni ozdravljeno — pač kakor se godi po vseh vzhodnoevropskih državah. Žalostno je to, a je le prerisnično; zboleli je treba, da se človek zavé blagodat zdravja. — Satan jih je zapeljal, a le Bog jih bo mogel rešiti, če se resnično spokorijo. Upajmo, da ta doba ni prav daleč.

Zmanjšana pomoč Evropi

Marshallov podporni načrt je dobil hud udarec v ameriški poslanski zbornici, ki je z večino republikanskih glasov zmanjšala podporno vsoto za celih 25 %, to je za nekako poldrugo milijardo dolarjev. Nihče ni od zbornice kaj takega pričakoval; novica je prišla kot strela z jasnega. Tako okrnjenje podpore bi zelo zavleklo ozdravljenje evropskih držav in bi pokazalo v zelo grdi luči verolomnost ameriškega naroda, ki podpora najprej obljubi in ponudi, nato pa roko umakne. Ta korak bi koristil edinole evropskim komunističnim državam. Zato so radi tega sklepa poslanske zbornice vsi vodilnejši ameriški diplomati in gospodarstveniki zelo razdraženi in so zastavili vse sile, da bi vsaj v senatu ne ponovili iste napake. Vanderberg, Marshall, Hoffmann in tudi republikanski kandidat za predsedniško mesto Harold Stassen terjajo z vsem poudarkom, da se mora nakazati podpora Evropi v celoti in neokrnjena.

Shod Tretjega reda bo v nedeljo 20. 6. ob 4^h pop. pri Sv. Ivanu.

Ugrabljeni grški otroci

Grčija je terjala, naj ji obrobne države vrnejo otroke, ki so jih komunistični gverilci nasilno odvedli v tujino. Madžarska in Poljska sta se odgovorili, da tega nista pripravljene storiti. Druga pravi, da taceh otrok nima, prva pa, da so ti otroci sirote brez staršev in da jih nima kdo oskrbovati v Grčiji.

Bodočnost Nemčije

Šest držav, t. j. Anglija, Francija, Združene države Severne Amerike, Belgija, Nizozemska in Luksemburg se je zbralo v Londonu in sklepalo o tem, kako naj bi uredile zapadno Nemčijo ter jo pritegnile v sklop zapadnoevropskih držav, ki bodo deležne Marshallovega podpornega načrta za gospodarsko ozdravljenje zapadne Evrope. Zastopniki »središče« so soglasno sklenili:

1. mednarodno nadzorstvo nad bogato industrijsko Rursko pokrajino;

2. sklicanje ustavodajne skupščine za zapadno Nemčijo, ki naj bi pripravila novo ustavo in pripravila pot novi nemški vladi;

3. ustanovitev vojaškega urada, ki bi skrbel za varnost zapadne Nemčije.

Ko so bili ti sklepi objavljeni in uradno sporočeni vsem prizadetim domačim vladam ter Sovjetom, je nastal v svetu velik šum. Oglasili so se Sovjeti, ki obdolžujejo zapadno šestorico, da je hotela s tem sklepom razrezati Nemčijo na dveje v nasprotju s sklepom Potsdamskega sporazuma, naj bo Nemčija enotna. (Sami so pa prvi odrezali vzhodno Nemčijo od zapadne, jo prav po komunistično plenijo in totalitarno vladajo ter so do sedaj onemogočili še vse konference, ki naj bi sestavile mirovno pogodbo s celo Nemčijo).

A zavrelo je tudi v Franciji, ki se ne more samostojne, četudi le zapadno-nemške države boje po prislovi: Kogar je kača enkrat pičila, se ustraši vsake zvite vrvice na tleh. Francozov pa nemška kača ni samo enkrat pičila, ampak že ponovno. Kmalu bi bilo prišlo do krize v vladi, ker so komunisti spretno izrabili tudi De Gaullejevo nasprotstvo proti sklepom »sestereh«. Nazadnje pa so se Francozi le uverili, da zvita vrvice se ni kača in jo »odsek za zunanje zadeve« v poslanski zbornici le odobril te sklepe »s pridržki«.

MINIATURNI POLJEDELSKI TRAKTORJI. Končno je zadoščeno zelo pogostni potrebi v poljedelstvu s tem, da so začeli izdelovati zelo majhne traktorje, katere je mogoče uporabljati tudi na zelo majhnih površinah ter na gričastih zemljiščih. Eden takšnih traktorjev ima motor z zmogljivostjo 10 konjskih sil, ki razvija hitrost od 3 do 10 km na uro ter lahko zorje od 10 do 12 tisoč kvadratnih metrov zemlje na dan v globini 30 cm.

DOMAČE NOVICE

Naše šole

Zaključek šolskega leta na vseh naših srednjih šolah bo v sredo 16. t. m. šolsko sv. mašo v stolni cerkvi ob osmi uri. Naslednji dan se začnejo izpiti čez 3. in 5. gimnazijski razred. Začetek mature na gimnaziji in učiteljsku pa bo 8. jul. — Sliši se tudi, da namestnik dijaški prireditelji goriskemu občinstvu 27. t. m. prijetno iznenadenje. Smo kar radovedni, kaj bo.

Na ljudskih šolah bo konec pouka šolsko sv. mašo 26. junija.

Preteklo šolsko leto je bilo preizkusno

leto za slov. šole v Italiji. Začetek je bil povsod težak, posebno na srednjih šolah, ki so se otvorile en mesec po uradnem začetku šol. leta in s precej okrnjenim številom profesorjev. Pozneje se je položaj nekoliko izboljšal, tako da vsaj konec šol. leta najde profesorji zbor skoro polnoštevilčen. Upamo, da bodo uspehi pri izpiti pokazali, da se slovenske šole v Italiji resno trudijo za pravo vzgojo mladine.

Sv. birma

za otroke slov. šol v Gorici je bila v nedeljo ob treh popoldne v cerkvi sv. Ignacija. G. nadškof je birmal lepo število otrok, po večini prvoobhajance.

Praznik sv. Antona v Jamljah

Zvedel sem, da praznujejo v Jamljah farnega patrona sv. Antona. Ker je bila nedelja lepa, sem jo mahnil s kolesom tja, da med Jamljej prebijem svoj nedeljski oddih. In ni mi bilo žal. V tej prijazni kraški vasi je bilo tako prijetno, da se bom za drugo leto še povabil. Že po cesti skozi Dol je lepo, posebno letos, ko je zaradi rednega dežja tudi na Krasu vse zeleno. Pšenica na njivah ob veliki asfaltirani cesti skozi Dol, je že vsa godna za žetev in čaka samo srpa. Potežkal sem jo. Dobro kaže. Zrno je polno. Nalivi zadnjih tednov je niso vrgli na tla kakor drugod v nižini in okrog Gorice. Tudi onstran meje na opajskem, komenskem in tomajskem Krasu kaže žitna letina dobro. Tudi sena in krompirja se obeta letos obilo. Tako upamo, da ne bo treba Krašev »cemo onstran meje stradati, kakor morajo mnogi sedaj, ko otepajo samo polento.

V Dolu

Na Palkišču, ki je nekako naravno središče vseh vasic, posejanih po Dolu od Devetakov do Bonetov, sem slišal zvoniti k sv. maši. Kako, ali imajo mašo v Dolu? Se nikoli je ni bilo! Pa mi pojasnijo: »Odkar ne moremo več v Opatje je selo zaradi meje, imamo sv. mašo doma v šolskem poslopju. Na našo prošnjo so nam dali na razpolago največjo šolsko sobo. Tu smo si uredili majhno kapelico, ki je sicer še vedno precej misijonska, a postaja vendar vedno lepša, ker se Doljani zelo žrtvujejo zanj. Tu imamo vsako nedeljo sv. mašo in tu nas je v maju obiskala tudi Marija Misijonarka, ki nam bo vsem ostala v najdražjem spominu.

»Kdo pa upravlja vašo novo faro?« — Odgovor je hiter: »Gospod nunc iz Jar melj prihaja sem vsako nedeljo, vsak praznik in še v tednu večkrat.« — »A, tako. Torej ste zadovoljni sedaj, ko imate mašo tako blizu?« — »Pa še kako. Tudi moški hodijo sedaj v cerkev bolj kakor prej, ko smo morali v Opatje selo.«

Meni pa se je mudilo. Zato sem pustil zgovorne Doljane in vozil naprej proti Jamljam. Mimo Doberdobskega jezera, ki sem ga vendar enkrat videl res kot jezero in ne samo kot blatno lužo, sem prišel kmalu v Jamlje. Prišel sem še pravočasno. Deseta maša se še ni začela.

Ustavim se pred cerkvijo. Tu človek največ izve. Povprašam to in ono. Po vedo mi, da so imeli ta dan pri jutranji maši prvo sv. obhajilo, da je bilo dosti otrok in prav zelo lepo. Res sem videl prihajati deklice v belih oblekah in s koški cvetja v rokah. Kmalu pozvonil zvonec v cerkvi. Orgle zabučijo. Peta maša se prične. Pristopijo trije tuji gospodje. Mislim, da so bili iz Gorice, ker jih domačini niso poznali. Poslušam pevske zbor. Dobro jo je rezal. Poznalo

se mu je, da ni še dovolj izvežban; bil je tu pa tam preglasen, sicer pa vsa čast pevcem in pevkam in organistinji, ki orgla. Petje je bilo kar izborno in sem ga z veseljem poslušal.

Procesija po vasi je tudi šla v red; opazil sem lepo število moških. Potil smo se, ker je bilo precej vroče. Popoldne se je pohladiilo, ker je začelo grmeti, a dežja le ni bilo. Tako je bila pot domov še prijetnejša.

Štandrež

Iz Štandreža se zopet oglašamo, da povemo, kako smo obhajali letošnje sv. Rešnje Telo.

Začeli smo dan s prvim sv. obhajilom in smo videli pristopiti k mizi Gospodovi lepo število 24 deklic in 18 dečkov, katere so hvalevredni starši prav okusno oblekli in obuli, medtem ko jih je gospod veroučitelj očividno dobro pripravil na vreden prejem tako velikega zakramenta. Novost pri letošnjem prvem sv. obhajilu je bila ta, da so si prvi obhajanci sami peli predobhajilno in posobhajilno pesmico z več kiticami ob lepi spremljavi oddaljenih orgel. Po svetem obredu v cerkvi so otroci sedli v župnišču k bogato obloženim mizam, kjer so se posladkali. Nato se je skupina prvoobhajancev slikala in počakala 10. uro.

Po glavni sv. maši ob 10. uri, ki je bila letos tiha in so jo spremljale le ubrane melodije orgel, pri katerih sta sedela domači g. organist Franc Lupin in še naš dobri znanec in prijatelj — mojster na orglah — g. Mirko Rener, se je razvila zelo lepa procesija sv. Rešnjega Telesa. V procesiji so s prirojenim ponosom sodelovali številni fantje. Šolski otroci so stopali takoj za prvim križem pod nadzorstvom učitelja. Nato smo videli res številne moške in fante, ki so v dolgi vrsti tvorili častno stražo našim osim lepim zastavam. Sledila je mestna godba, ki je dobro igrala tudi naše stare pesmi sv. Rešnjega Telesa. Pred nehom, pod katerim je nosil pod podobo kruha skritega Odršenika domači gospod v spremstvu še dveh duhovnikov, so bili prvoobhajanci in birmanci s svečami in cveticami. Šolski vrtec s koški cvetja je tvoril skupino zase, ki je vzbujala posebno pozornost tudi radi velikega števila otrok. Zadnji del procesije so tvorile žene in dekleta, ki pa jih je bilo manj kot navadno, ker so bile gotovo zaposlene s pripravo kosila za prvoobhajance in birmance. Posebnost letošnje procesije je morda bila v tem, da so odgovarjali s petjem pri oltarjih strežniki sami; bilo jih je kar šestnajst.

Točno poldan smo dočakali tik po končani procesiji prevzvišenega knezo-nadškofa, ki je razveselil z zakramentom sv. birme kar 45 otrok, čeprav je bilo lansko leto istega dne birmanih skoro 100 naših otrok. Letos je prevzvišeni birmance tudi izpraševal, tako da g. veroučitelj ni zaman otrokom povedal, da se morajo učiti predvsem za življenje, a tudi zato, da bodo znali odgovoriti na vprašanja gospoda nadškofa.

Po popoldanski pobožnosti so šli vsi otroci nekoliko na sprehod in izlet, po večini kar z avtomobili, ki so jih botri šofirali. Z nočjo so se vrnili in zaključili dan z očividno splošno zadovoljnostjo.

„Pastirčkov“ kotiček

Dragi gospod nunc France!

Deklice in dečki iz V. razreda osnovne šole v Štandrežu Vas poznamo ne le iz »Pastirčka«, ampak tudi ker prihajate za velike praznike svirat na naše orgle. Zadnjič smo Vas videli in slišali na sv.

Rešnje Telo. Sedaj smo z žalostjo zvedeli od našega gos. da veroučitelja, da mislite oditi čez nekaj časa tudi Vi čez morje k svojem. Joj, kako nam je žal! Pa kaj res ne bi mogel ostati v naših domačih krajih? V našem štandreu je dela in jela tudi za Vas. Naš g. župnik bi Vas bil gotovo vesel in mi vsi bi bili srečni. Ako je le mogoče, spremenite svoj sklep in pridite k nam. Ako pa kaj takega ni več mogoče, potem vedite, da Vam želimo srečno pot in obilo plodonosnega in zadoščenja polnega dela za Boga in slovenski narod v novi domovini do dneva vesele vrnitve, ki naj bi napočil čimprej.

Torej najlepše pozdravljen, ako odpotujete, in še bolj, ako pridete k nam. Bog Vas živi!

Štandrež, dne 4. 6. 1948 ob 11. uri med poukom krščanskega nauka, pri katerem smo dobili zadnjo letošnjo Pastirčkovo številko. Sledi vrsta podpisov.

Podpore najbolj potrebni begunci naj se zgledajo v Dobrodelni pisarni!

Izza železne zavese

Iz Tolmina je prišla vest, da je bil tam obsojen na 11 let prisilnega dela g. župnik iz Drežnice A. Češornja, o katerem vemo, da je ponižen, a tudi značen dušni pastir. Baje so se prišli domači ljudje od njega poslušati. Oni so se jokali, a g. župnik je bil videti vesel, da sme za Gospoda kaj trpeti.

Taki duhovniki so pravi ponos Cerkev. Toda prihajajo vesti tudi o pastirju, ki bi rad reševal ovce in še bolj sebe na ta način, da se hlina oblastnikom s poveličevanjem ošvobodilne borbe, in o drugem, ki se je vpisal v OF in še vernike k temu naganja, kar jima značajni katoličani zamerijo. — Junaštvo je redka stvar in zato molimo za vernike in duhovnike pod rdečim nasiljem, da bi ostali Bogu zvesti.

Izkušnja nas uči, da so se izkazali v zadnjih letih za največje slabše pravisti ljudje, ki so pod fašizmom najbolj grajali naše škofo, da niso bili dovolj odločni v borbi za svobodo Cerkev. Ali ni morda v tem neka kazen zanje in opozorilo za nas, da bodimo najprej sami vse tisto, kar pričakujemo od drugih? Prišla je ura, ko Cerkev od nas vseh zahteva poguma pri delu za kraljestvo božje, Marsikaj, kar se večkrat imenuje »previdnost«, je izdajstvo!

Naše služabnice

Družinske ali gospodinske pomočnice imenujemo navadno služabnice, služkinje, tudi dekle. To so pa sami naslovi, ki našim dekletom nič ne ugajajo in se jim zdijo poniževalni v teh časih, ko bi radi vsi uživali neomejeno svobodo in samo gospodovali in ukazovali in nihče rad ne uboga in služi. Pa ne le dekleta, ki pomagajo v raznih družinah, temveč tudi druge ženske in moški smatrajo včasih služabnico, dekle in tudi hlapca za nekaj manj vrednega.

Radi poganjskega prizvoka suženjstva, ki ga je dalo staro in ga daje novo poganstvo nazivu služabnik — servus — prav radi imenujemo naše služabnice z bolj dostojanstvenim imenom družinske pomočnice, ki nam njihov poklic vendar bolj označi kot le služabnica, pa tudi bolj kot »gospodična« Anica ali »tovarišica« Anica.

Mnogi ljudje nižjih stanov so se gotovo oddahnili, ko so nekoga dne slišali, da so prav za prav vsi ljudje enaki, t. j. »tovariši« — od cestnega pometača in dimnikarja pa do vsemogočnega vladarja in maršala kake države.

Toda prav beseda »tovariš« najbolj kaže, kako malo zaleže beseda, ako ni napa nobene prave vsebine, ali pa pomeni ravno obratno od tega, kar si navadno ljudje pod njo predstavljajo. Kako naj bosta v navadnem pomenu besede »tovariš« učitelj in učenec, oče in sin, dušni pastir in njegov vernik, čejar in njegovi predstojniki do notranjega ministra in uboga njihova žrtev v ječi itd.?

Veliko bolj primerna je za nas vse beseda služabnik. Jezus sam je rekel, da ni prišel, da bi mu stregli, ampak da bi on stregel. Svojim apostolom je naročil, naj bo tisti, ki je prvi med njimi, služabnik vsem ostalim. Zato se tudi njezgov namestnik na zemlji imenuje »služabnika vseh služabnikov božjih«. Kraljica nebes in zemlje se je tudi ponižno imenovala »dekle Gospodovo«.

V človeški družbi je popolnoma izključeno, da bi bili vsi ljudje po svojem družabnem položaju enaki. Sv. Pavel bi rekel, da glava ne more biti noga in roka, ne jezik itd. Človeška družba je nekako telo, ki ima različne ude, katerih nekateri so bolj in drugi manj odlični, a vsi koristni in potrebni in zato vsega spoštovanja vredni. Graje in zaničevanja pa so vredni le tisti udje, ki svoje naloge ne izpolnjujejo. In tak malopriden ud je lahko najiminitnejši, kot je glava, ali pa najmanj imenitni, kot je n. pr. meziniec na nogi.

Če dobro pomislimo, se bomo prepričali, prav za prav vsi udje drug drugega in se v vzajemno podpirajo tako v človeškem telesu kot v človeški družbi.

Služabnica, ki ji je težka misel, da služi, naj se večkrat spomni na to, da tudi njeni »gospodarji« njej služijo. Marsikak gospodar, ki nujno potrebuje družinske pomočnice, mora težko služiti, varčevati in si marsikaj odrediti, da more vzdrževati služabnico, in tako pač tudi on za služabnico služi, morda še bolj trdo služi kot ona sama.

Služabnici služi še cela vrsta drugih navidežno imenitnejših ljudi. Tako jim služijo obrtniki, trgovci, zdravniki, itd. — in tudi duhovniki, ki so najbolj zvesti služabniki prav najbolj ponižnih in od nespametnih ljudi najbolj preziranih udov človeške družbe.

Draga služabnica! Naj te naslov tvoje poklica ne boga in nikar se ga ne sramuj. Nasprotno, misli si, da je tvoj naslov najbolj pošten izmed vseh naslovov, ker se poda kot ime človek vsem ljudem. Samo Lucifer in njegovi pravijo: Ne bom služil!

Socialno vprašanje se bo zelo približalo rešitvi, ko se bodo vsi ljudje ovedeli, da prav za prav niso ne tovariši ne gospodarji in učeniki, ampak da so vsi le služabniki božji in da morajo biti iz ljubezni do Boga tudi drug drugemu pomočniki in služabniki.

Od vsakega služabnika se pa zahteva, da vestno izpolnjuje svojo dolžnost, in tako bo njegova služba v časti pri Bogu in vseh poštenih ljudeh.

(Se nadaljuje).

DAROVİ:

Za »SLOVENSKO SIROTIŠČE«:
Trgovka v Gorici 100; Ks. Hrovatin 216 ustanovnine; N.N. 20; Katoliška knjigarna v Gorici 1000; Cigoj Mara 100; župnik Ivan Reščič 300; Marija Hvala 100; Milka Klančič 500; Jožef Petarini 500; Brešan 500; Ambrožič Elizabeta 100; Okroglič 200; Blažič Karmela 100; Blažič Marija 100; Brežigar Ana Marija 200 lir. Srčna hvala!

Odgovorni urednik
Dr. BONAVENTURA MAHNIČ
Katoliška tiskarna — Gorica

URH in ŽEF

Dragi URH!

Kaj pa delaš, da se nočes in nočes več oglašati? Si bolan? Imaš preveč dela? Te je ulemila preobilica argentinskega mesa in drugih dobrot? Si ostal na božji poti v Lufanju, kamor si gotovo romal s Slovenci 9. maja in morda na romanju celo nosil slovensko zastavo, katero ste potem odložili pred kip Matere božje poleg drugih 36 narodnih zastav? Kako rad bi bil takrat tudi jaz med vami. Gotovo niste tam pred Marijo tako obupno jamrali, kakor to delajo romarji za zaveso. Večja bridkost na domačih tleh je sicer žalostna tolažba, ampak vkljub temu vam more vprav trpljenje domačih vlti poguma, da pri svojih bridkosti v tujini ne obupate. Skupno trpljenje se laže prenaša.

Pa kaj pišem? Vprašam te, kako da se nič ne oglašiš. Če ne dobim odgovora z obratno pošto, bom pa še jaz utihnil,

čeprav vem, da večini bralcev »Slov. Prim.« to ne bo ljubo.

Te dni sem srečal »tovariša« Orcomondo, ki je zelo zaveden Slovenec in se strašno jezi na krivice, ki mu jih delajo vsi Italijani od papeža do mežnarja — in od De Gasperija do zadnjega esula. Toda te krivice ga le spodbujajo, da 1. pridno hodi k vsem italijanskim pridigam, a ne k nobeni slovenski (posebno rad je poslušal p. Dionizija in p. Lombardija in potem čez ožja godrnjal); da 2. bere italijanske časnike, a nobenega slovenskega ne; da je 3. vzgojil otroke, ki ne znajo slovenskega jezika. Torej pravi ideal slovenskega narodnjaka, ki bi niti v Trstu ne delal sramote raznim patentiranim narodnjakom in kristjanom v Uaisu.

Torej ta Orcomondo me je te dni ustavil in mi rekel: »Ecco, ste videli, nadškof je že zopet začel blagoslovljati orgle! Blagoslovil je karabinerjem celo oklopni avtomobil. Naj nam le še govori duhovniki, da papež in škofje ne

blagoslovljajo orožja.«

Tudi jaz sem obstal. Moje mnenje je sicer, da škof že ve, kaj dela, če je tudi res blagoslovil ta oklopni avtomobil in še cel arsenal orožja povrh. Toda če bi bil jaz papež bi prepovedal taka blagoslovila že zaradi pohujšanja hudobnih in neumnih ljudi, kateri radi takih stvari potem opravljajo in obrekujejo Cerkev in še nas vernike povrh, češ da držimo s Cerkvijo, ki da pripravlja in blagoslovlja vojske. Zlobec naj vzame vse orožje, najprej seveda tisto, ki ga zbirajo razni zločinci... In če je že orožje za red in mir v državi potrebno, naj vendar naši duhovniki ne hodijo okrog tega orodja, ker je pač na tako slabem glasu. To je morda tudi v duhu rajnega papeža Pija XI., ki je dejal, da latinsko pravilo »Če hočeš mir, pripravljaj vojno« ni najboljša, ampak da naj se narodi držijo tega pravila: »Če hočeš mir, pripravljaj mir!«

Šel sem na Oslavje in spotoma obiskal g. Antona, da mu voščim za god.

Ob tej priliki sem ga vprašal, kako je z blagosavljanjem orožja. Gospod je zelo moder mož in ne govori kar tako na slepo. Vzel je v roke bukvce, kjer so vsi blagoslovili, kakor blagoslov sv. Blaža, nove železnice, vina sv. Janeza itd. Pa ni našel nobenega blagoslova za nobeno orožje. Pač pa je rekel, da je tam neki blagoslov, ki velja za vse stvari. Torej se lahko blagoslovijo vse stvari; — samo peklenška in reči, ki le njemu služijo, ni mogoče blagoslovljati. V tem blagoslovu pa prosi duhovnik Boga, da bi tisti, ki se bo blagoslovljene stvari po njegovi postavi in volji posluževal, po klicanju Njegovega najsvetejšega Imena dosegel telesno zdravje in dušno varstvo. Torej če bi blagoslovil g. nadškof orožje, bi to pomenilo, da želi, naj bi karabinerji, ki so postavljeni za varnost poštenih ljudi in imajo v ta namen tudi orožje, to orožje rabili le po božji volji in postavi v obrambo poštenih s takim strahom božjim, da pri tem ne bodo pokončali ne svojega telesa in tudi ne svoje duše s pokončevanjem te

les nedolžnih in poštenih ljudi.

Dragi URH! Zaradi norecev bi jaz orožja ne blagoslovil. Če bi pa bili ljudje krščanski in pametni, bi bilo morda dobro, ako bi se ta molitev molila vsakokrat, ko kak človek vzame v roke orožje, ki se tako lahko zlorablja — in ki ga najbolj zlorablja tisti, kateri se nad takim blagoslovom najbolj pohujšujejo!

Toda to molitev bi morali trobentati po zvonikih, da bi jo slišali vsi, tudi naglušni Orcomondo, ki vse razume narobe.

Sicer pa ni še popolnoma ugotovljeno, ali je kaka kapljica blagoslovljene vode padla na oklopni avtomobil, ali pa je vsa ostala na orožnikih, ki imajo tako nevarno službo in so zato tudi potrebni blagoslova za dušo in telo. — To sem ti hotel povedati, da se ne boš prav preveč pohujšal, ako pride tudi do vas poročilo o omenjeni blagoslovitvi.

Vsi Te pozdravljamo preiskreno!

Tvoj Žef